

20 Ιουνίου 2015

Ευσεβιστικές ακρότητες

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αιρέσεις χωρίς επίσημη ταυτότητα

Ίσως ακούγεται βαρύς ο χαρακτηρισμός του αιρετικού, ειδικά όταν προσάπτεται σε ορθοδόξους κατά την εξωτερική τους ταυτότητα και ομολογία. Ωστόσο, εκείνο που μετράει, για μας τους Ορθοδόξους εξάπαντος, είναι η εσωτερική

πραγματικότητα και καθαρότητα. Δεν θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε ευκαίρως ακαίρως ότι η αίρεση εδράζεται προπαντός στη νοοτροπία και στο ήθος, παρά στην παπαγαλίστικη διακήρυξη κάποιων δογματικών όρων και ορισμών, οι οποίοι συνηθέστατα είναι δυσνόητοι – και ακατανόητοι πολλάκις – στους εκφορείς τους.

Βασικό χαρακτηριστικό των απανταχού αιρετικών είναι η εξωτερική, η ψευδεπίγραφη ευσέβεια (: ευσεβισμός) και ο άκρατος, ο στυγνός, ο πνιγηρός ηθικισμός. Αν θα θέλαμε να δούμε αυτήν την κατηγορία «ορθοδόξων» χριστιανών στη χώρα μας, θα πέφταμε αναπόφευκτα πάνω στους αποκαλούμενους Οργανωσιακούς. Μια γενική λεζάντα, που θα ταίριαζε γάντι στην περίπτωσή τους, δεν είναι άλλη από τον κοινότοπο πλέον για αυτούς χαρακτηρισμό ως προτεστάντες ή προτεσταντίζοντες. Και τούτο δικαιοτάτα, διότι για αυτούς η σχέση στην οποία ανήκει έκαστος, τις περισσότερες φορές, συνειδητά ή ασυνείδητα, ίσταται πάνω από την ίδια την Εκκλησία. Και δεν υπάρχει χείριστη στάση για έναν χριστιανό από αυτήν την εκκλησιολογική διαστροφή...

Έπεσε στα χέρια μου ένα πενιχρό από πολλές απόψεις εγχειρίδιο απολογητικής υπέρ των εν Ελλάδι χριστιανικών οργανώσεων.^[1] Αυτές ακριβώς που παρά τις αρχικές «καλές» προθέσεις των ιδρυτικών στελεχών τους – και τούτο μπορεί πλέον να τίθεται υπό ικανές ποσότητες αμφισβήτησης – δυστυχέστατα δεν στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων και προσπάθησαν να αλώσουν εκ των έσω την ελλαδική Ορθοδοξία, αναπαράγοντας τον δυτικό πιετισμό, την ίδια ώρα που επιχειρούσαν να ηγηθούν της επίσημης Εκκλησίας – και Πολιτείας – αυτόκλητοι σταυροφόροι της ιδεοληπτικής εκστρατείας τους περί ανασύστασης του δήθεν απολεσθέντος ελληνοχριστιανικού ιδεώδους και πολιτισμού. Το περίεργο εδώ είναι, βεβαίως, ότι λησμόνησαν τον βυζαντινό χαρακτήρα της εγχώριας σχετικής παράδοσης και άντλησαν τις προϋποθέσεις, τα σχεδιαγράμματα, τα όπλα και τις στοχοθεσίες τους από τον εκδυτικισμένο, τον εν πολλοίς αιρετικό χριστιανισμό...

Επανερχόμαστε στην καταθλιπτική διαπίστωση της στρεβλής νοοτροπίας τους, σύμφωνα με την οποία υπεράνω πάντων τοποθετούν την οικεία Οργάνωση έκαστος παρά την – ως θα όφειλαν – μητέρα όλων μας, την Εκκλησία του Χριστού. Στην πρώτη σελίδα του απολογητικού φυλλαδίου διαβάζουμε, με ισχυρά αισθήματα αγανάκτησης: «άλλωστε και ο απ. Παύλος, ο οποίος επίσης συνάντησε πόλεμο από τους ψευδαδέλφους...». Εδώ θεωρώ ότι δεν χρειάζεται να συνεχιστεί η ανάγνωση, καθώς είναι εμφανέστατη η απαξίωση ημών των «ψευδαδελφών», οι οποίοι απλά και μόνο διαφωνούμε με το έργο και τις ιδεοληψίες εκείνων. Για να δούμε, όμως, είναι άραγε απλά μια ιδιοτροπία και ζηλοφθονία ημών των «κακών και εμπαθών» αδελφών ή μήπως και οι σύγχρονοι Άγιοι τους απορρίπτουν παντοιοτρόπως;

Ο συγγραφέας του προαναφερόμενου πονήματος προσπαθεί ανεπιτυχώς να νομιμοποιήσει την υπόσταση και τη δράση των εν λόγω Αδελφοτήτων πάνω σε ιστορική, θεολογική και εκκλησιολογική βάση. Δεν κατανοεί, ωστόσο, πως το δομικό, το ουσιαστικό του φάουλ έχει την αρχή του στην προεπιλεγμένη αντίληψη που έχει πάνω στον θεμελιώδη χαρακτήρα και στο βαθύτερο είναι της αίρεσης και της ορθοδοξίας. Και τούτα προφανώς δεν εστιάζονται στο φαίνεσθαι και στον εξωτερικό τύπο ούτε στα ψιλά λόγια και στους στείρους, στους αποφλοιωμένους από στοιχεία ζωής, δογματικούς ορισμούς. Τι νόημα έχουν, άλλωστε, οι λέξεις, όταν έχει χαθεί ή διαστραφεί η ίδια η ζωή; Το μεγάλο ερώτημα που εκκρεμεί μετά το πέρας της σύντομης ανάγνωσης τού εν λόγω εγχειριδίου συνίσταται στην παραμένουσα απορία της πλειοψηφίας περί του ισχυρού λόγου συνύπαρξής τους με τα επίσημα θεσμοθετημένα και διαχρονικώς καθιερωμένα ποιμαντικά σχήματα και όργανα της Εκκλησίας. Για ποιον λόγο δεν ενσωματώνονται – επιτέλους – στις Επισκοπικές ενορίες; Ποιο άλλο πρόσχημα στέκεται με αξιοπρέπεια μετά από τόσα χρόνια παρεκκλησιαστικής δραστηριοποίησής τους;

Πραγματικά, ίσως δεν θα είχαμε ισχυρό αντίλογο, εάν οι κύριοι αυτοί δεν αντιπολιτεύονταν υποδορίως – ενίοτε και απροκάλυπτα – το έργο της Εκκλησίας και εφόσον παρέμενε ανόθευτη η προσωπική τους πνευματικότητα, η ορθόδοξη αυτοσυνειδησία και η γνησιότητα τής εν πνεύματι αγάπης, ταπεινώσεως και αυτομεμψίας στάσης τους κατενώπιον Κυρίου και των λοιπών χριστιανών αδελφών τους. Ας ακούσουμε εν προκειμένω τον όσιο Πορφύριο στην τελευταία προφορική παρακαταθήκη του, όπως ακριβώς σχολιάζει τα λόγια του ένας από τους πιο κοντινούς μαθητές του, ο π. Γεώργιος: «ο καθένας σήκωσε δικιά του παντιέρα. Θα σωθούμε μόνο αν μπούμε στην άκτιστη Εκκλησία του Χριστού και ενωθούμε στο όνομα της Αγίας Τριάδος. Με παίρνουν τηλέφωνο “προτεστάντες” και μασόνοι και θέλουν να μου πάρουν συνεντεύξεις με κασετόφωνα (εννοούσε οργανωσιακούς (sic) κι ορθοδόξους κατά τ’ άλλα ανθρώπους). Φεύγω γιατί με εκμεταλλεύονται».

Το χωρίο αυτό υπομνηματίζει άριστα και λίαν περιεκτικώς και ευστόχως το πνεύμα αυτού του άρθρου. No comment θα λέγαμε καλύτερα...

Ο στυγνός ευσεβισμός, ο στεγνός πουριτανισμός, η ανυπόφορη και απεχθής φαρισαίζουσα υποτίμηση του «ακάθαρτου» και «υποδεέστερου πνευματικά» αδερφού, η αλαζονική νοοτροπία και η καμουφλαρισμένη έπαρση, ο παγερός και ανούσιος ηθικισμός, η εκπροτεσταντισμένη πνευματικότητα και ο άγονος σεχταρισμός, ο στείρος αυτοδικαιωτισμός και ο άνοστος καθωσπρεπισμός, είναι ολίγα ενδεικτικά στοιχεία της ψυχολογικής και λοιπής νοσηρότητας που εκπορεύεται από τις καταθλιπτικές αίθουσες και συνάξεις των πάσης φύσεως και επωνυμίας παρεκκλησιαστικών. Και όπως είναι επόμενο, θα ήταν αδύνατον οι αρρωστημένες και διεστραμμένες αυτές νοοτροπίες και βαθύτατες ψυχικές και πνευματικές αλλοιώσεις να μην προβληθούν στο φως των συνειδητών συμπεριφορών και των εξωτερικών εκδηλώσεων.

Καλό είναι, λοιπόν, να μη μιλάμε εν προκειμένω με αοριστολογίες και φαντασμαγορικά λεκτικά σχήματα, αλλά με συγκεκριμένα παραδείγματα, στα οποία (απο)δείχνεται του λόγου τούτου το αληθές. Πρόσφατα κατέστην μέσω βιωματικών αφηγήσεων έμμεσος κοινωνός της τραγελαφικής, μάλλον σχιζοειδούς πνευματικότητας των Οργανωσιακών, η οποία κινείται ανάμεσα στην υποκρισία και στη βαυκαλισμένη αγιότητα, πάνω στον φαντασμένο και ψευδαισθητικό ναρκισσισμό που κτίζεται πάνω στο δοκητικό επίπεδο ανυπόστατων αρετών και καθαρότητας, σχεδόν πάντοτε σε συγκριτική αντιπαράθεση και στη φυσικώς εξ αυτής απορρέουσα κατάκριση και απόρριψη της οιασδήποτε ετερότητας, ακόμα και αν αυτή υφίσταται στον ίδιο εκκλησιαστικό χώρο, στην αυτή χριστιανική ομολογία. Το αξιοσημείωτο στην επικείμενη περιπτωσιολογική παράθεση βρίσκεται στην αναφορά σε ηγετικά, σημαίνοντα στελέχη δύο εκ των κορυφαίων Οργανώσεων στη χώρα μας.

Θα αρχίσω με ιερωμένο - προϊστάμενο αδελφότητος επαρχιακής πόλης. Συλλειτουργούσε με έτερο αρχιμανδρίτη, φιλοξενούμενος σε ενοριακό ναό, χωρίς να γνωρίζει την παρουσία εκεί του άλλου, επισκέπτη και αυτού, ιερομονάχου. Το «πρόγραμμά» του φαίνεται να χάλασε, καθώς ο μη οργανωσιακός ιερέας ετύγχανε αρχαιότερος στα πρεσβεία της ιερωσύνης, πράγμα που «ανάγκασε» τον ιεροκήρυκα της Αδελφότητος να του εκχωρήσει τόσο τα λειτουργικά «πρωτεία», όσο και τα κηρυκτικά, αν θα μας επιτρεπόταν η έκφραση. Αυτό φαίνεται να στοίχισε στον οργανωσιακό κληρικό, τον κατά τον τύπον ταπεινόν και ευλαβέστατον (Β' Τιμ. 3:5), σε σημείο που, ενώ εκείνη την ημέρα δεν έδειξε καμία δυσφορία, την ακριβώς επομένη κατήγγειλε τον συλλειτουργό του, ο οποίος σημειωτέον ήταν επισκέπτης από άλλη Μητρόπολη. Το γεγονός μου διηγήθηκε ο

παθών κληρικός. Άξιον απορίας παραμένει ποιο ακριβώς «κανονικό» ή πνευματικό έγκλημα διέπραξε ο άνθρωπος, ούτως ώστε να ωθήσει τον «αδερφό» του στην δωσιλογική τούτη ενέργεια. Μήπως ότι του χάλασε το κήρυγμα; Μήπως που του έκλεψε τη δόξα της «πρωτιάς»; Τελικά αναρωτιέσαι, τον ενδιέφερε τωόντι ο λόγος του Θεού – ο οποίος ούτως ή άλλως εκηρύχθη εκείνη τη μέρα – ή μήπως η προσωπική αίγλη και η υποφώσκουσα κενόδοξη τάση αυτοπροβολής; Οι τεράστιες αυτές διαστροφικές διαθέσεις και ενέργειες – απότοκα εξάπαντος στρεβλωμένης πνευματικότητας – πρέπει να μας προβληματίσουν ισχυρά ως προς την αδράνεια της επίσημης Εκκλησίας απέναντί τους. Για την ιστορία αξίζει να υπενθυμίσω στο σημείο αυτό ότι ο ίδιος οργανωσιακός κληρικός – δυστυχέστατα πνευματικός οδηγός ουκ ολίγων «θυμάτων» – προσέβαλε παλιότερα τον οικοδεσπότη έγγαμο κληρικό της αυτής ενορίας, διατάσσοντάς τον να με βγάξει άλλη φορά από το ιερό βήμα – χωρίς, εννοείται, να με ξέρει ούτε κατ' όψιν – καθώς πληροφορήθηκε τις «αντιοργανωσιακές» μου πεποιθήσεις και σχολιάζοντας ότι το έργο της Εκκλησίας το κάνουν μονάχα «αυτοί» και οι οπαδοί τους! Στο ίδιο εξάπαντος πνεύμα του χαφιεδισμού, του φασισμού, του στρατωνισμού της χριστιανικής ζωής, της ολοκληρωτικής τους νοοτροπίας, στην αποπνικτική ατμόσφαιρα της οποίας εκπαιδεύονται με το δυτικό, το ακτιβιστικό, το ιεραποστολικό μιλιταριστικό πνεύμα και στρατεύονται στον υπερορθόδοξο αγώνα τους οι μπροστάρηδες αυτοί, τα λοκ – κατ' αυτούς – της Εκκλησίας. Θλιβερό...

Ανεβαίνουμε στη συνέχεια στη Β. Ελλάδα. Ηγετικό στέλεχος μεγάλης αδελφότητας, γυναίκα τούτη τη φορά, κατηγορίζει στην Αθήνα προκειμένου να συναντήσει μία δια Χριστόν σαλή, για την οποία πληροφορήθηκε σχετικά. Φυσικά δεν προτιθέμεθα να αποκαλύψουμε το πρόσωπο αυτό εδώ για πολλούς και ποικίλους λόγους. Το αξιομνημόνευτο είναι η αντίδραση της «αφιερωμένης» φουστανελοφορούσης κυρίας έναντι της απλής, της «σαλής» γηραιάς κυρίας με τη φόρμα. Πέρα από τις ανάρμοστες, τις προσβλητικές και απαξιωτικές για εκείνην εκφράσεις προς τον κύριο που τις έφερε σε επαφή – και από τον οποίον πληροφορήθηκα όλα τα διαμειφθέντα – είναι τραγική η επιδερμική της κρίση, μάλλον κατάκριση της φτωχής γιαγιάς, την οποία πλησίασε προκειμένου να διαπιστώσει αγιότητα. Είναι ποτέ δυνατό μια κυρία με φόρμα – αντί φούστας βεβαίως βεβαίως – να είναι τόσο ανεβασμένη πνευματικά; Αδιανόητη για τα δικά της ψυχοσυνθετικά δεδομένα οιαδήποτε πιθανότητα σύγκρισης με αυτές, τις άμωμες και άσπιλες, τις ξεχωριστές... Με πιο καθαρές κουβέντες, δηλαδή, ο φαρισαϊσμός (Ματθ. κεφ. 23), ο ευσεβισμός, η πνευματική αθλιότητα ξετυλιγμένη στην πληρότητα του μεγαλείου τους.

Το τελευταίο περιστατικό είναι το πλέον διδακτικό. Οι άνθρωποι αυτοί, θύματα λαθεμένης, δυτικόφερτης «πνευματικότητας», ευσεβιστές παρά ορθόδοξα

ευλαβείς (Β' Τιμ. 3:5), δεν μπορούν να οσφρανθούν, ούτε καν να υποψιαστούν, το άρωμα της μυστικής Ορθοδοξίας, που μπορεί να εκπορεύεται από μια άσημη καθημερινή γυναίκα, από μια κατά Θεόν σαλή, από έναν απλό καλόγηρο, από τον άνθρωπο της διπλανής πόρτας... Και εδώ κλείνουμε με το επιμύθιο του άρθρου αυτού: την αντίστροφη ακριβώς πορεία του Ορθοδόξου και του κάθε αιρετικού. Η κραυγαλέα διαφοροποίηση εντοπίζεται στις εκ διαμέτρου αντίθετες διαδρομές αμφοτέρων: ο Ορθόδοξος κινείται *ad intra*, προς τα μέσα και αδιαφορεί για την κατασκευή ειδωλικών ξοάνων, θεωρώντας χείριστο όλων το αυτοείδωλο. Φροντίζει την κάθαρση του εσωτερικού του ποτηρίου, την πιο ουσιώδη προϋπόθεση και αυτής του εξωτερικού (Λουκ. 11:39). Ο αιρετικός, είτε με τη βούλα είτε χωρίς τέτοια, πορεύεται *ad extra*, νοιάζεται, αγωνιά, κόπτεται για το έξωθεν, για τη βιτρίνα, για το *image*. Πώς είναι δυνατόν, επομένως, τέτοιοι άνθρωποι να έχουν σχέση με τον Χριστό; Ας ακούσουμε τον ίδιο ακριβώς συλλογισμό δια στόματος οσίου Πορφυρίου: «της είχε πει, ωστόσο, ο Γέροντας για μια κυρία, που μιλούσε κάπως περίεργα για τον Θεό, με ωραίες φράσεις, με μια συναισθηματική ορολογία, που κατά τη γνώμη της δεν έπειθε. Κι όμως, μια άλλη φορά, ο ίδιος είχε πει κάτι, που την είχε ξαφνιάσει και την είχε αφήσει άφωνη. Επρόκειτο για μια συντροφιά επισκεπτών, με κηρυκτικό ζήλο, σεμνών και αξιοπρεπών, που ανήκε σε θρησκευτική οργάνωση. Μετά την αναχώρησή τους, είπε μ' ένα χαμόγελο απορίας ο Γέροντας, χωρίς ίχνος μομφής: – Αυτοί, τι να σου πω παιδί μου, δεν πιστεύουν στον Χριστό!». [\[3\]](#)

[\[1\]](#) *Οι Χριστιανικές Οργανώσεις στην Ορθόδοξη Εκκλησία*, εκδ. Πανελληνίου Ομοσπονδίας Ορθοδόξων Χριστιανικών Σωματείων «ο Απόστολος Παύλος», Αθήνα 1996.

[\[2\]](#) Αρχιμ. Αρσένιου Κωτσόπουλου, *Από το Χάος στο Φως*, εκδ. ιδίου, Αθήνα 2012, σ. 297.

[\[3\]](#) Άννας Κωστάκου – Μαρίνη, *Δύσκολο να ζεις μ' έναν Άγιο*, εκδ. Επτάλοφος, Αθήνα 2012, σσ. 100-101.